

การแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกในกรุงเทพมหานคร

นางสาว พนิดา พ้อคำเรือ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-391-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

INFORMATION SEEKING OF CLINICAL MEDICAL STUDENTS
IN BANGKOK METROPOLIS

Miss Panida Pourkarua

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

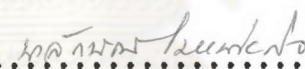
ISBN 974-633-391-7

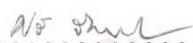
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกในกรุงเทพมหานคร
โดย นางสาวนิตา พ่อคำเรือ
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสูวรณ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ ไม่น่าয়กิจ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุนรรณี วรรณทร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลทิชา สุธชินิรันดรกุล)

พิมพ์ต้นฉบับบทความคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

พินิตา พอค้ำเรือ : การแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกในกรุงเทพมหานคร
(INFORMATION SEEKING OF CLINICAL MEDICAL STUDENTS IN BANGKOK
METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ศจี จันทวิมล, 217 หน้า. ISBN 974-633-391-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกในกรุงเทพมหานครในด้านวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ วิธีการแสวงหาสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศที่ใช้ ประเภท ภาษาของสารนิเทศ และปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกในกรุงเทพมหานคร โดยตั้งสมมติฐานไว้ว่า การแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกจะแตกต่างกันไปตามชั้นปีในด้าน วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ วิธีการแสวงหาสารนิเทศ และแหล่งสารนิเทศที่ใช้ ประเภทและภาษาของสารนิเทศ

วิธีดำเนินการวิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิก 5 แห่งในกรุงเทพมหานคร จำนวน 314 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 262 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80.25 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้านสังคมศาสตร์ (SPSS)

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศเพื่อการอภิปราย/สัมมนาในชั้นเรียน เป็นลำดับแรก โดยแสวงหาจากห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ อาจารย์/แพทย์เฉพาะสาขา และบทความในหนังสือพิมพ์ เป็นลำดับแรก แหล่งสารนิเทศสถาบันเป็นแหล่งที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกเห็นว่ามีประโยชน์มากที่สุด แหล่งสารนิเทศที่เลือกใช้เป็นแหล่งที่อยู่ใกล้ไปใช้ได้สะดวก วิธีการแสวงหาสารนิเทศที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกใช้เป็นลำดับแรกคือ ค้นจากบัตรรายการ สอบถามรุ่นพี่ สอบถามเพื่อน/ผู้ร่วมงาน และดูรายการโทรทัศน์

สำหรับประเภทของสารนิเทศที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกแสวงหา คือ เอกสารประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย และแสวงหาสารนิเทศทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่า ผลการวิจัยมีทั้งสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ปัญหาที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกประสบในการแสวงหาสารนิเทศ ได้แก่ ไม่มีเวลาในการแสวงหาสารนิเทศ เวลาปิด-เปิดของห้องสมุด/ศูนย์สารนิเทศ ผู้ให้สารนิเทศไม่มีเวลาให้คำปรึกษา/บริการ และไม่ทราบว่าสารนิเทศที่ต้องการนั้นจะออกอากาศวันและเวลาใด

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต พินิตา พอค้ำเรือ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ศ.ศจี จันทวิมล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C510343 : MAJOR LIBRARY SCIENCE

KEY WORD: INFORMATION SEEKING / CLINICAL MEDICAL STUDENTS

PANIDA POURKARUA : INFORMATION SEEKING OF CLINICAL MEDICAL STUDENTS
IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. SACHI
CHANDAVIMOL, 217 pp. ISBN 974-633-391-7

The purpose of this research are to study information seeking of clinical medical students concerning purposes, methods, sources, types, languages and problems of information seeking in Bangkok Metropolis. The hypothesis is information seeking of clinical medical students varies with years for purposes, methods, sources, types and languages.

Three hundred and twenty four questionnaires were distributed to clinical medical students of 5 faculties in Bangkok Metropolis. The total number of 252 usable responses in 80.25% of population. The data were analyzed by the Statistical Package for the Social Science (SPSS).

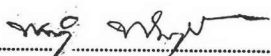
The results found that the purpose in information seeking is discussion and seminar in classroom. Primary information sources used were Faculty of Medicine libraries, teachers/specialists and medical columns in newspapers. Institutional information sources are considered the most useful for them. The most convenient and the nearest location are the reasons for seeking information. Searching from card catalogs, asking residents, asking friends and watching television are the primary information seeking methods.

The information type is Thai course document. Languages are Thai and English. The research results agree and disagree with hypothesis.

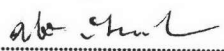
Problems in information seeking are lack of time for seeking information, office hour of the libraries, no time for consultant and not knowing about TV or radio program.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....บรรณารักษศาสตร์.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา.....บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา.....2538.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและเอาใจใส่จาก รองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพรรณิ วราทร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลธิชา สุทธิจันทร์กุล ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ของห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ ทุกแห่ง และผู้ที่ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยทุกท่านในการรวบรวมข้อมูล รวมทั้งนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ผู้ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจ ในการเรียนมาโดยตลอดจนประสบความสำเร็จ ขอขอบคุณน้องชายผู้อาร์ และขอขอบคุณพี่ ๆ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนมาโดยตลอด

พนิดา พ้อคำเรือ

เมษายน 2539

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฎ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	5
	สมมติฐานการวิจัย.....	6
	ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง.....	6
	ขอบเขตการวิจัย.....	6
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
	คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	9
2	ปริทัศน์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	10
	การแสวงหาสารนิเทศ.....	10
	ความหมายของสารนิเทศ.....	10
	ความสำคัญของสารนิเทศ.....	12
	ประเภทสารนิเทศทางการแพทย์.....	12
	การแสวงหาสารนิเทศ.....	16
	กระบวนการแสวงหาสารนิเทศ.....	17
	แหล่งสารนิเทศ.....	18

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

การศึกษาแพทยศาสตร์.....	18
การเรียนทางคลินิกของนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิก.....	22
การแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษาแพทย์.....	26
การแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษาแพทย์ในประเทศไทย.....	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
การกำหนดขอบเขตและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	35
การทดสอบแบบสอบถาม.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	41
จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม.....	41
ลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	41
ตอนที่ 2 วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ.....	43
วิธีการแสวงหาสารนิเทศ.....	49
วิธีการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสถาบัน.....	49
วิธีการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศบุคคล.....	54
วิธีการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน.....	58
และแหล่งอื่น	

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

แหล่งสารนิเทศที่ใช้ในการแสวงหาสารนิเทศ.....	63
ลักษณะของแหล่งสารนิเทศที่ใช้.....	78
ตอนที่ 3 ประเภทของสารนิเทศ.....	82
ภาษาของสารนิเทศ.....	89
ตอนที่ 4 ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ.....	92
ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสถาบัน.....	92
ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศบุคคล.....	103
ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน.....	111
ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศจากนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิก.....	118
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	125
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และผลการทดสอบสมมติฐาน.....	126
วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ.....	126
วิธีการแสวงหาสารนิเทศ.....	129
แหล่งสารนิเทศที่ใช้ในการแสวงหาสารนิเทศ.....	135
ลักษณะของแหล่งสารนิเทศที่ใช้.....	140
ประเภทของสารนิเทศ.....	140
ภาษาของสารนิเทศ.....	143
ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ.....	144
ข้อเสนอแนะ.....	148
แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	150

สารบัญ (ต่อ)

รายการอ้างอิง.....	151
ภาคผนวก.....	157
ก แบบสอบถาม.....	158
ข หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต.....	172
ค ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์.....	202
ประวัติผู้เขียน.....	217

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	34
2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับกลับคืนจากนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิก.....	38
3 นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามชั้นปีและเพศ.....	42
4 วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิก.....	45
5 วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิก.....	46
จำแนกตามชั้นปี	
6 ลำดับความสำคัญของวัตถุประสงค์ที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกแสวงหา.....	47
จำแนกตามชั้นปี	
7 วิธีการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสถาบัน.....	51
8 วิธีการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสถาบัน จำแนกตามชั้นปี.....	52
9 วิธีการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศบุคคล.....	56
10 วิธีการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศบุคคล จำแนกตามชั้นปี.....	57
11 วิธีการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสื่อมวลชนและแหล่งอื่น.....	60
12 วิธีการแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสื่อมวลชนและแหล่งอื่น.....	61
จำแนกตามชั้นปี	
13 การแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสถาบัน.....	65
14 การแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสถาบัน จำแนกตามชั้นปี.....	66
15 การแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศบุคคล.....	70
16 การแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศบุคคล จำแนกตามชั้นปี.....	71
17 การแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน.....	73
18 การแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน จำแนกตามชั้นปี.....	74
19 แหล่งสารนิเทศที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกเห็นว่าให้ประโยชน์มากที่สุด.....	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	แหล่งสารนิเทศที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกเห็นว่าให้ประโยชน์มากที่สุด..... จำแนกตามชั้นปี	77
21	ลักษณะของแหล่งสารนิเทศที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกเลือกใช้ในการ..... แสวงหาสารนิเทศ	79
22	ลักษณะของแหล่งสารนิเทศที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกเลือกใช้ในการ..... แสวงหาสารนิเทศ จำแนกตามชั้นปี	80
23	ประเภทของสารนิเทศที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกแสวงหา.....	84
24	ประเภทของสารนิเทศที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกแสวงหา จำแนกตามชั้นปี.....	86
25	ภาษาของสารนิเทศที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกแสวงหา.....	90
26	ภาษาของสารนิเทศที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกแสวงหา จำแนกตามชั้นปี.....	91
27	ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกประสบ..... จากแหล่งสารนิเทศสถาบัน	94
28	ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกประสบ..... จากแหล่งสารนิเทศสถาบัน จำแนกตามชั้นปี	96
29	ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกประสบ..... จากแหล่งสารนิเทศสถาบัน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	101
30	ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกประสบ..... จากแหล่งสารนิเทศบุคคล	105
31	ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกประสบ..... จากแหล่งสารนิเทศบุคคล จำแนกตามชั้นปี	106
32	ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกประสบ..... จากแหล่งสารนิเทศบุคคล จำแนกตามคณะ/สถาบัน	110

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
33 ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกประสบ.....	113
จากแหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน	
34 ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกประสบ.....	114
จากแหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน จำแนกตามชั้นปี	
35 ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศที่นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกประสบ.....	117
จากแหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน จำแนกตามคณะ/สถาบัน	
36 ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศที่เกิดจากนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิก.....	120
37 ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศที่เกิดจากนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิก.....	121
จำแนกตามชั้นปี	
38 ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศที่เกิดจากนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิก.....	124
จำแนกตามคณะ/สถาบัน	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย